

Jaz pa pojdem

Z vlakom proti jugu

Potopisna reportaža iz Pule

AVTORICA: Aneta Fidel, 3. AG

Slika 1 Puljska arena

Pisal se je 2. avgust in bil je topel poletni torek, ko smo se s prijateljicami odpravile na poletni oddih na sosednjo Hrvaško. Za počitniško destinacijo smo si izbrale Pulo, saj ima Slovenija do Pule dobro železniško povezavo, v Puli se zbira veliko mladih, obenem pa slovi tudi po nekaterih znamenitostih.

Ime mesta nima nekega globljega pomena, izhaja namreč iz grškega poimenovanja za mesto – polis. Slovensko ime sicer ni Pula, temveč Pulj. V reportaži bom uporabljala poimenovanje Pula, saj se mi zdi, da Slovenci veliko raje uporabljamo ta izraz.

Divača – Pula – apartma

Slika 2 Spomenik Marku Maruliću

Ker smo iz različnih krajev, smo se najprej morale vse dobiti v istem kraju. Naša skupna pot se je začela v Divači, kjer smo se vkrcale na vlak. Po slabih štirih urah in približno 130 km dolgi poti smo se končno prispele do svojega cilja. Vožnja je bila dolga in naporna, a v dobri družbi je vse lažje. V Pulo smo prispele v času kosila, za katerega žal še ni bilo časa. Izmučene od naporene vožnje smo se z vso prtljago in po samem središču mesta peš podale do apartmaja. Na poti smo videle kip, postavljen v čast Marka Marulića, očeta hrvaške književnosti. Videle smo tudi puljsko Arenu, nekaj parkov, predvsem pa veliko turistov. Kljub temu smo bile edine, ki smo se po mestu sprehajale s

potovalkami, in čeprav nas verjetno nihče ni imel za mar, smo se počutile kot »idioti«.

Ko smo končno prispele do našega dnevnega cilja (apartmaja), sta nas tam pričakala prijazna gostitelja. Predala sta nam ključe apartmaja, nas seznanila z nekaterimi uporabnimi nasveti in nam apartma prepustila. Sledil je počitek in pa seveda kosilo. Načrtovale smo, da bi že prvi dan odšle do plaže, a enostavno nismo imele dovolj energije. Večer smo izkoristile za sprehod po mestu, ki nas je že takoj osupnilo tako s svojo arhitekturo kot tudi s svojim »vajbom«.

Mesto s tradicijo?

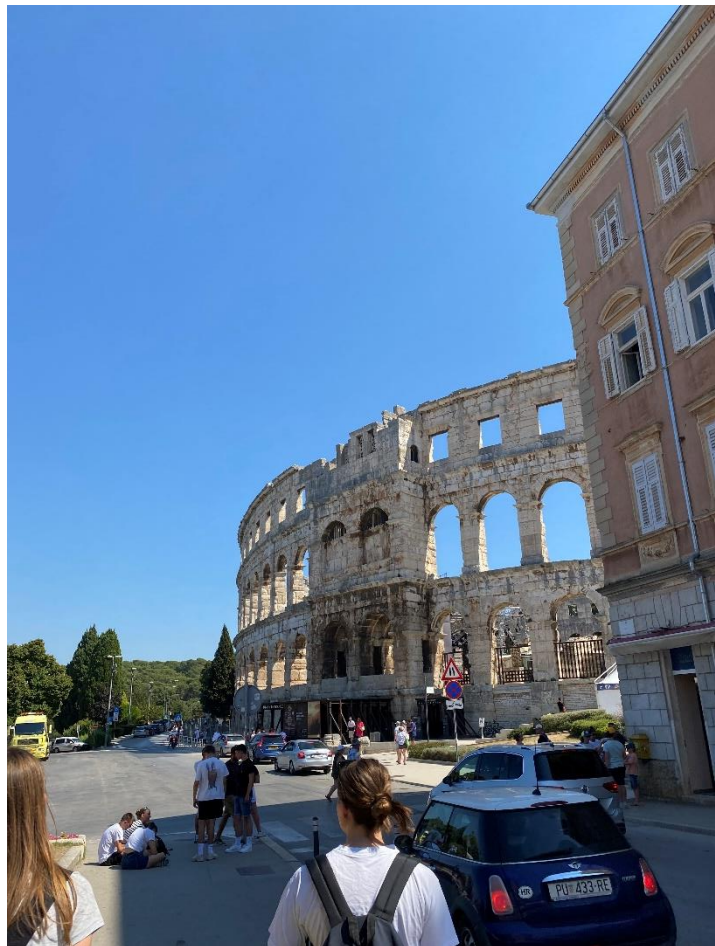
Pula leži na jugu polotoka Istra, v dobro zaščitenem zalivu. Danes velja za največje istrsko mesto, pomembno civilno in vojaško pristanišče na Hrvaškem, sedež istoimenske mestne občine z okoli 60.000 prebivalci, upravno pa spada v Istrsko županijo.

Ostanki rimske arhitekture v Puli nikakor ne bi smeli biti presenečenje, saj naj bi samo mesto nastalo že pred več kot 3.000 leti, kot pravi legenda o Argonavtih. Kasneje, v ilirski dobi, je imela Pula do prihoda rimskih legij vlogo osrednjega političnega, upravnega, vojaškega in verskega središča v regiji. Mesto je prevzelo vodilno vlogo tudi z intenzivno kolonizacijo, trgovskimi povezavami in pomembno vojaško pozicijo, hkrati pa so se začele razvijati tudi številne gospodarske panoge (npr. kamnoseštvo, poljedelstvo, ribištvo ...).

V rimski dobi so zrasli nekateri najdragocenejši antični spomeniki na Hrvaškem, mesto pa je pridobilo tudi obzidje.

V obdobju fevdalizma (od 2. pol. 6. st. dalje) pa so na istrski polotok začeli prodirati Slovani. Veliki vojni spopadi so botrovali k zmanjšanju prebivalcev, zamrlo pa je tudi gospodarstvo. Novi vladarji Istre (Franki) so bili nosilci sodobnih fevdalnih odnosov, ki so omogočali naseljevanje slovanskih (hrvaških) kmetov.

Poleg vojnih osvajanj so puljsko in istrsko prebivalstvo prizadele velike epidemije kuge, malarije, tifusa in črnih koz. Propadanje monumentalnih zgradb, prizadeto gospodarstvo in zdesetkano prebivalstvo so pripeljali Pulo na slab glas. Kljub temu pa mesto ni izginilo, in sicer zahvaljujoč svojemu geografskemu položaju in pomembnosti pristanišča v trgovinskem prometu. Pulo je »odrešila« organizirana naselitev hrvaškega in drugega južnoslovanskega prebivalstva.

Slika 3 Mestni utrip

Leta 1848 je Avstro-Ogrsko cesarstvo prepoznalo pomembnost puljskega pristanišča in začelo pospešeno graditi velika vojaška pristanišča in ladjedelnice. Hkrati se je pričelo intenzivno poseljevanje Pule, kar je v obdobju 50 let prispevalo k porastu števila prebivalcev s 1.126 na 40.000 ljudi.

Pula je torej zopet postajala obetavno mesto. V letu 1943 je bilo dokončno sklenjeno, da Istra pripada Hrvaški in mesto se je dokončno obrnilo k svojemu naravnemu zaledju – Hrvaški, s tem pa tudi Jugoslaviji. Tako se je pričelo novo obdobje v puljski zgodovini, ki je trajalo vse do osamosvojitve Hrvaške.

Slavolok Sergijevcev – Zlata vrata

Slika 4 Avtorica s prijateljicami v Puli, v ozadju je Slavolok Sergijevcev (Zlata vrata)

Že na prvem obhodu po mestu smo lahko občudovala nekatere antične ostanke. Prvi na naši poti je bil Slavolok Sergijevcev, imenovan tudi Zlata vrata. Zgrajena so bila nekje med letoma 29 in 27 pr. n. št., postavila pa jih je družina Sergijev, v čast trem članom družine, ki so opravljali visoke uradniške dolžnosti. Slavolok se je naslanjal ob mestna vrata Porta Aurea (Zlata vrata), ime pa izhaja bodisi iz bogato okrašenega loka bodisi iz pozlate na vratih. Vrata in mestno obzidje sta bila porušena na začetku 19. stoletja v času urbanizacije in širitve mesta izven obzidja. Dandanes na majhnem trgu ob slavoloku potekajo številne kulturne prireditve, v bližnji ulici pa so številne prodajalne.

Opazila sem, da se večina turistov ni prav posebej ustavljala za opazovanje prečudovitih vrat. Vsi so želeli samo čim hitreje priti skozi gnečo na ulici. Med temi turisti smo bile tudi me. So pa Zlata vrata zagotovo vredna postanka in občudovanja, saj ustvarjajo prav poseben ambient.

»Morjeeeee!!«

Drugi dan našega potovanja se je začel nekoliko kasneje kot pričakovano, saj smo se zbudile šele okoli 9. ure. Najprej smo pozajtrkovale in popile jutranjo kavico, se »uštimala« in pripravile stvari, nato pa se – seveda v največji vročini – odpravile proti plaži. Ker je bil naš apartma bližje centru mesta kot morju, smo se do izbrane plaže, ki jih je sicer v okolici Pule res veliko, odpeljale kar z mestnim avtobusom. Cena avtobusa je bila ugodna, saj je za vožnjo v eno smer vsaka odštela le 7 kun, oziroma 1 evro. Tako smo si prihranile kar 40 minut hoje.

Slika 5 Morje. Končno.

Dolga pot do vode

Slika 6 "Naša" plaža

Za prvo kopanje smo si izbrale plažo, nad katero nismo bile najbolj navdušene. Ko smo sestopile z avtobusa, smo bile presrečne, saj je avtobus ustavil poleg nakupovalnega centra, kjer smo si lahko nakupile nekaj sadja in prigrizkov za čez dan. Takoj ko smo do plaže prišle, pa je naše zadovoljstvo usahnilo. Dan je bil vroč, plaža betonska, pokazatelj napačnega izbora destinacije pa je bilo tudi pomanjkanje kopalcev.

Odločile smo se, da se malo sprehodimo ob morju in se ustavimo na prvi boljši plaži. Ta sprehod vsekakor ni bil kratek, še manj pa zabaven. Po polurnem sprehajanju smo končno prišle do zelene točke; to je bila plaža Ambrela. Po tem, ko smo se udobno namestile na skale, smo se karseda hitro »zapodile« v vodo. Odmore med kopanjem smo izkoristile za igranje kart, branje leposlovnih knjig, pa tudi zgolj za uživanje ob dejstvu, da smo kot najboljše prijateljice lahko skupaj na morju.

Malo po 18. uri smo se od plaže poslovile in se odpravile proti avtobusni postaji. Pred večernim odhodom v mesto smo namreč morale skuhati še večerjo in »skočiti« pod tuš.

Avgustov hram ali Devin Juraj?

Drugi dan raziskovanja mesta je vso našo pozornost pritegnil Avgustov hram, dobro ohranjen rimski tempelj. Na žalost ali na srečo pa ne le zaradi svojega kulturnega pomena in arhitekture, ampak zaradi koncerta, ki se je pred hramom odvijal. Tisti večer smo lahko, tako kot številni drugi, uživale ob pevskih predstavah mladega hrvaškega pevca Devina Juraja. Posebej nas je navdušil z izborom pesmi, prav tako pa nas je spominjal tudi na priljubljenega pevca italijanske skupine Måneskin, Damiana Davida.

Še nekaj »obveznih« besed o Avgustovem hramu ... Gre za svetišče na *forumu* (trgu), ki je bilo posvečeno boginji Romi in cesarju Avgustu, zgrajeno pa je bilo med letoma 2 pr. n. št. in 14, ko je Avgust preminil. Po obliki ima tipično konstrukcijo svetišča, njegova funkcija pa se je skozi čas spreminjala; na koncu poganske antike se ga ni več uporabljalo kot svetišče, ampak kot cerkev, nato kot skladišče za žito, na začetku 19. stoletja pa je bil vanj postavljen muzej kamnitih spomenikov. Leta 1944 je bilo zaradi bombardiranja porušeno skoraj v celoti, njegova rekonstrukcija pa je potekala od leta 1945 do 1947. Danes se tam nahaja manjša razstava antičnih skulptur iz kamna in bronu.

Slika 7 Avgustov hram

Nov dan, nova plaža

Slika 8 Sončni zahod na plaži Verudela

Če smo morda mislile, da odhoda na plažo ne moremo še bolj zamakniti kot prejšnji dan, smo se pošteno zmotile. Nov dan se je začel ne ob 9., ne ob 10., temveč šele med 11. in 12. uro. Zaradi tako poznega »jutra« smo se odločile za kasnejši odhod na plažo, prej pa smo si skuhale še kosilo.

Tokrat smo izbrale plažo Verudelo. Naravnost čudovita plaža, s filmskim razgledom, pa vseeno manjšo pomanjkljivostjo. V morju ob njej je bilo namreč veliko morskih ježkov in meduz.

Slika 9 Večerja v mestu

Na plaži smo ostale do večernih ur in si ogledale še prečudovit sončni zahod. Z veseljem bi vse ostale dlje, a smo se zaradi večernih – ali naj rečem raje nočnih – načrtov morale vrniti v apartma. Ponovile smo postopek s tuširanjem, večerje pa si nismo pripravile same, saj smo na večerjo odšle v mesto. Nekatere prijateljice so si privoščile kalamare, nekatere pa smo ostale pri »klasiki« in si naročile pico.

Po končanem obroku smo se vrstile v apartma, kjer smo si še malo odpočile, nato pa je napočil čas za težko pričakovani večer.

Punce gremo same žurat!

Na prejšnjih obhodih po mestu smo opazile »pub«, kjer se je zbiralo veliko mladih, in edina logična odločitev je bila, da ga tudi same obiščemo. Ime »puba« je bilo »The Shipyard Pub«, po slovensko to pomeni »bar pri ladjedelnici«. Ime je najverjetneje dobil zaradi svoje lokacije, saj se nahaja v neposredni bližini pristanišča.

Atmosfera v »pubu« je bila čarobna. Ambient, DJ, mladi pod odrom ... skratka vse, kar si lahko mladina na morju zaželi, je bilo zbrano na enem mestu.

Najprej smo si privoščile koktejl, nato pa smo se pridružile ostalim na plesišču.

Slika 10 "The Shipyard Pub"

Spoznale smo veliko novih ljudi, predvsem pa smo ugotovile, da na Hrvaško prihajajo velike skupine Nizozemcev. Bilo jih je daleč največ. Poleg njih smo spoznale še nekaj Nemcev, Hrvatov, pa tudi enega Slovenca. Kljub temu da smo se pogovarjale z vsemi od naštetih, se je bilo najlepše pogovarjati s

Slovenecem, saj smo se po nekaj dneh sporazumevanja v tujem jeziku končno lahko še z nekom pogovarjale v svojem maternem jeziku – slovenščini. Med drugim nam je novi znanec povedal, da samo mesto dobro pozna, saj je v Puli preživel poletne počitnice pri babici, ki v živi v mestu. Predstavil nam je še nekaj hrvaških prijateljev in večino večera smo nato preživele kar v njihovi družbi.

Ta večer si bomo, tako kot celotne počitnice, zapomnile za vedno.

Zabava pa se na našo srečo ni končala tam, saj smo v nočnem sprehodu skozi takrat že prazno mesto naletele na dva Angleža, ki sta se izgubila. Nista vedela, kje sta in v katero smer morata iti. Pomagale smo jima najti pot do njunega apartmaja, nato pa smo se končno tudi same odpravile do svojega.

Konec? Že?

Slika 11 Čakanje na vlak

In prišel je. Zadnji dan. Vedele smo, da bo prišel hitro, a smo vseeno potihoma upale, da ga ne bo. Apartma smo morale zapustiti že v zgodnjih urah, do prvega vlaka pa smo nato morale čakati kar nekaj ur. Najprej smo se počasi odpravile proti železniški postaji, a se tokrat nismo s potovalkami sprehajale po centru mesta, temveč smo našle pot naokoli. Zopet smo se sprehodile tudi mimo pulske Arene. Ker imam rada rimsko zgodovino in čas gladiatorjev, me je zelo mikal ogled Arene, a žal ni bilo dovolj

časa. Opazovale smo jo lahko le iz parka nasproti nje, kjer smo sede ali leže na klopih utrujene čakale bližajoči se vlak.

Arena

Pulska Arena, ki je bila namenjena bojevanju gladiatorjev z živalmi, je najpomembnejši in najdragocenejši spomenik v Puli. Zaradi svoje elipsaste oblike in velikosti jo uvrščamo med šest najbolje ohranjenih amfiteatrov na svetu. V preteklosti je lahko sprejela kar 23.000 gledalcev, danes pa samo 5.000. V Areni se velikokrat odvijajo tudi koncerti domačih in tudi svetovno znanih glasbenikov. Med našim čakanjem na odhod smo lahko tudi prisluhnile zvočnim vajam pred koncertom. Ravno po našem odhodu iz mesta je v Areni potekal koncert znanega hrvaškega pesnika Tonija Cetinskega.

Arena me je pritegnila predvsem zaradi svoje mogočnosti; prav tako pa je že dlje časa ena izmed mojih želja, da bi se udeležila koncerta v Areni. Najbolj sem si želela obiskati koncert dua 2Cellos, a mi očitno ni bilo usojeno, saj je duet svojo skupno kariero na žalost zaključil, zaradi česar me je pogled na Arenu navdal tudi z rahlimi občutki žalosti.

Pot domov

Pot domov ni bila nič kaj lepa in sproščujoča. Izmučene smo se polne upanja usedle na vlak in pričakovale vožnjo brez težav. Seveda pa so Slovenske železnice, kakršne so, in brez težav ni šlo. Ko smo z vlakom prišli do Buzeta (zadnja postaja ob meji), bi nas tam moral čakati avtobus oz. nadomestni prevoz. Namesto da bi on čakal nas, pa smo vsi potniki morali zelo dolgo čakati nanj.

Ko je končno prispel, smo se z njim odpeljale do Divače, kjer so se naše poti razšle. Nekatere so pot z avtom nadaljevale v Sežano, druge pa smo zaradi zamude avtobusa zamudile načrtovani vlak in morale na novega čakati še kar nekaj časa. Na svoje presenečenje smo med čakanjem srečale tudi nekaj sošolcev, ki so se ravno vrnili z enodnevnega izleta v Koper. Oboji smo se nato skupaj odpravili na vlak proti domu.

Vse lepo se enkrat konča in tako so se končale tudi naše skupne počitnice. Bile so polne smeha, zabave, pa tudi nekaj sladko-kislih trenutkov je bilo v njih. Zagotovo bomo takšne počitnice še kdaj ponovile in tako odkrivale nove kraje.

Naša zgodba v Puli je zaključena, kar pa ne pomeni, da se v mesto ne bomo še kdaj vrnile. Če ne skupaj, se bomo vanj morda vrnile ločeno, saj je v mestu ostalo še veliko neraziskanih kotičkov in nepovedanih zgodb.

*Fotografije so last avtorice Anete Fidel.

Slika 12 Spomin na lepe počitnice